

ASKERİ YARGITAY DAİRELER KURULU KARARI

ÖZET: 353 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine göre, subay ve astsubayların işledikleri suçlara ait davalara kurul hâlindeki askerî mahkemece bakılması öngörüldüğünden, sanık hakkında firar suçundan açılan davanın kurul hâlindeki askerî mahkemede yürütülmesi gerekir. Sanık hakkında, TSK'dan resen ayrılmasından sonra, yani "asker kişi" sıfatı sona erdikten sonra dava açılmış olması durumu değiştirmez. Sanık suçu işlediğinde astsubay olduğuna göre, heyet hâlinde askerî mahkemede yargılanması tabii hâkim ilkesinin bir gereğidir.(As.Yrg.Drl.Krl., 29.11.2012, Esas No. : 2012/131, Karar No. : 2012/126)

KARAR METNİ:

... Daire ile Askerî Mahkeme arasında ortaya çıkan ve Daireler Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; Türk Silahlı Kuvvetlerinden (TSK'dan) resen emekli edilen sanık astsubay hakkında yüklenen firar suçu ile ilgili yargılamanın, tek hâkim tarafından mı, yoksa kurul hâlinde mi yapılacağına ilişkindir.

Daire; sanık hakkındaki yargılamanın askerî mahkeme kurulunca yapılması gerektiğini kabul ederken;

Askerî Mahkeme; sanık hakkındaki yargılamanın tek hâkim tarafından yapılması gerektiğini kabul ederek eski kararında direnmiştir.

"Bu sayfada yer alan yazıların telif hakkı, www.askerihukuk.net internet sitesine aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, bu dosyadan FSEK.na uygun kısa alıntılar yapılabilir. Ancak sitemiz yönetiminin açık ve yazılı izni olmaksızın dosyanın tamamı, başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

353 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde, subay ve astsubayların işledikleri suçlara ait davalar hariç olmak üzere, bazı suçları işleyenlerin davalarına tek hâkim tarafından bakılacağı belirtilmektedir.

Bu madde hükmüne göre, subay ve astsubayların işledikleri askerî yargıya tabi suçlar ne olursa olsun, bunlara ilişkin davalara kurul hâlindeki askerî mahkemelerde bakılacaktır. Başka bir deyimle subay ve astsubayların işledikleri suçlara ait davalara askerî mahkemede tek hâkim tarafından bakılması mümkün değildir.

Anayasa'nın 37'nci maddesi, "Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz" hükmünü amirdir. Burada "tabii hâkim" den söz edilmektedir. Tabii hâkim, kanunun suçtan önce gösterdiği, yani davayı görececek hâkimin suçun işlenmesinden önce kanunla belirlenmesidir. Suç işleyen kimsenin suç işlemeden önce hangi mahkemede yargılanacağını bilmesi en önemli temel haklardan biridir. Nitekim, Anayasada "Tabii hâkim" kavramına "Temel haklar ve ödevler" hükmünde yer verilmiştir.

353 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde, askerî mahkemelerin, bu Kanunda aksi yazılı olmadıkça üç askerî hâkimden kurulacağı yazılıdır. Maddeden anlaşılacağı üzere, asıl olan, askerî mahkemelerin toplu mahkemeler olmasıdır. Bazı suçlarla ilgili davalarda yargılamanın, askerî mahkemelerin iş yükünü hafifletmek, davaları süratle sonuçlandırmak amacıyla tek hâkim tarafından yürütülmesi kabul edilmiştir. Askerî mahkemede davaların kurul tarafından yürütülmesi asıl, tek hâkimle yürütülmesi ise istisnadır. Toplu mahkeme (kurul hâlinde mahkeme) sanıklar için bir teminat teşkil eder. Doktrinde de, toplu mahkeme usulünün, hâkim ne kadar çok olursa adaletin daha iyi

"Bu sayfada yer alan yazıların telif hakkı, www.askerihukuk.net internet sitesine aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, bu dosyadan FSEK.na uygun kısa alıntılar yapılabilir. Ancak sitemiz yönetiminin açık ve yazılı izni olmaksızın dosyanın tamamı, başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

tevzi edileceği, birlikte müzakerenin, kararların daha gerekçeli olabilmesini sağlayacağı, toplu mahkemelerde karşılıklı denetlemenin olduğu, böylece hâkimlerin de tarafsızlığının temin edileceği, verilecek kararların daha adil olacağı fikri hâkimdir.

Yargılama merciinin tayininde, sanığın suçu işlediği tarihteki statüsü ile yargılama sırasındaki statüsüne bakmak gerekir. Suç işlendikten sonra veya yargılama sırasındaki statü değişikliğinin yargılama mercii yönünden önemi bulunmamaktadır.

Bu açıklamalardan sonra somut olaya dönüldüğünde; sanık Astsb...’in 25 Mayıs 2009 - 5 Haziran 2009 tarihleri arasında Ankara ilinde düzenlenen Hudut İstihbaratı kursuna katıldığı, Kurs Belgesine göre 5 Haziran 2009 günü kurstan ayrılmasına rağmen, iki gün de yol izni eklendiğinde en geç 8 Haziran 2009 günü birliğine katılması gerekirken katılmayarak firar ettiği; 17 Ocak 2011 günü TSK’dan resen ayırma işleminin yapıldığı anlaşılmıştır. Firar suçunda temadinin bitim tarihi TSK’dan resen ayrılması işleminin onaylandığı tarihtir. Bu tarihte asker kişi sıfatı sona ermiştir. Sanığın suçu işlemeye başladığı tarihten suçun temadisinin sona erdiği tarihe kadar statüsü astsubaydır.

353 sayılı Kanun’un 19’uncu maddesine göre, subay ve astsubayların işledikleri suçlara ait davalara kurul hâlindeki askerî mahkemece bakılması öngörüldüğünden, sanık hakkında firar suçundan açılan davanın kurul hâlindeki askerî mahkemede yürütülmesi gerekir. Sanık hakkında, TSK’dan resen ayrılmasından sonra, yani “asker kişi” sıfatı sona erdikten sonra dava açılmış olması durumu değiştirmez. Sanık suçu işlediğinde astsubay olduğuna göre, heyet hâlinde askerî mahkemede yargılanması tabii hâkim ilkesinin bir gereğidir.

“Bu sayfada yer alan yazıların telif hakkı, www.askerihukuk.net internet sitesine aittir.” Bu ibare eklenmek şartıyla, bu dosyadan FSEK.na uygun kısa alıntılar yapılabilir. Ancak sitemiz yönetiminin açık ve yazılı izni olmaksızın dosyanın tamamı, başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

Bu nedenle; sanığın kurul hâlinde teşekkül ettirilen Askerî Mahkemede yargılanması gerekirken, yargılamanın tek hâkim tarafından yapılması usule aykırı bulunduğundan, direnme hükmünün usul yönünden bozulmasına karar verilmiştir.

SONUÇ VE KARAR :

Açıklanan nedenlerle; Askerî Mahkemece direnilerek tesis edilen ve usul yönünden hukuka aykırı bulunan 15.11.2011 tarihli ve 2011/395-269 sayılı mahkûmiyet hükmünün, Komutan ve Askerî Savcının temyizlerine atfen ve resen, 353 sayılı Kanun'un 221/1'nci maddesi gereğince, **BOZULMASINA;** 29.11.2012 tarihinde, oy birliği ile karar verildi. (As.Yrg.Drl.Krl., 29.11.2012, Esas No. : 2012/131, Karar No. : 2012/126)

"Bu sayfada yer alan yazıların telif hakkı, www.askerihukuk.net internet sitesine aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, bu dosyadan FSEK.na uygun kısa alıntılar yapılabilir. Ancak sitemiz yönetiminin açık ve yazılı izni olmaksızın dosyanın tamamı, başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.